

Sygn. akt III AUa 665/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Drzymała (spr.)
Sędziowie:	SSA Maria Szaroma SSA Jadwiga Radzikowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Monika Ziarko

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2012 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **T. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o prawo do emerytury z obniżonym wiekiem emerytalnym

na skutek apelacji wnioskodawczynie T. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 lutego 2012 r. sygn. akt VIII U 1893/11

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 665/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie T. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 6 października 2011 r. odmawiającej jej prawa do emerytury.

Jako bezsporne Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawczynie T. B., ur. (...), posiada na dzień 1 stycznia 1999 r., ogólny staż pracy 23 lata, 3 miesiące i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych, przy czym organ rentowy uwzględnił jej 7 lat, 9 miesięcy i 21 dni pracy w warunkach szczególnych.

Nadto ustalił Sąd Okręgowy, że do chwili obecnej wnioskodawczynie pozostaje w zatrudnieniu w spółce (...) sp. z o.o. i nie rozwiązała stosunku pracy. Wnioskodawczynie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, ale wniosła o przekazanie zgromadzonych na rachunku OFE środków na dochody budżetu państwa.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy powołał się na treść przepisu art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) i wywiódł, że przepis powyższy określa warunki jakie muszą być spełnione łącznie aby ubiegać się o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Spornym jest między stronami spełnienie wymogu 15 lat pracy w warunkach szczególnych a nadto wnioskodawczyni do chwili obecnej pozostaje w zatrudnieniu. Nie spełniła zatem jednego z przewidzianych dla nabycia prawa do emerytury warunku w postaci rozwiązania stosunku pracy i nie było potrzeby badania dalszych spornych okoliczności. W konsekwencji uznał Sąd Okręgowy, że decyzja odmawiająca mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach była prawidłowa i odwołanie oddalił.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wywiodła wnioskodawczyni T. B.. Zaskarżając go w całości zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 103 i 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyjęcie, że nierozwiązanie stosunku pracy jest przesłanką odmowy prawa do wcześniejszej emerytury w sytuacji gdy jest to przesłanka zawieszenia prawa do świadczenia; błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie, że nie spełnia warunku z art. 184 ustawy rozwiązania umowy o pracę, w sytuacji gdy w tym przepisie takiego wymogu nie ma; naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. poprzez bezpodstawne niedopuszczenie dowodu z zeznań świadków skutkujące niewłaściwym ustaleniem stanu faktycznego i wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie jej prawa do emerytury, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu apelująca zakwestionowała trafność zaniechania zbadania przez Sąd pierwszej instancji czy w ramach spornego, nieuznanego przez organ rentowy okresu zatrudnienia nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r. Nr 8 poz. 43). Apelująca podniosła, że przepis art. 184 ustawy jak i wyżej wymienionego rozporządzenia nie wspominają o rozwiązaniu stosunku pracy, a jedynie o zawieszeniu prawa do emerytury. Wobec nieuznania przez organ rentowy 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach nie może zaryzykować i rozwiązać stosunku pracy albowiem w przypadku nieuwzględnienia jej żądania pozostałaby bez środków do życia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem nie zawiera argumentów pozwalających podważyć prawidłowość zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz podjęte w sprawie rozstrzygnięcie, które znajduje oparcie w art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

W myśl powyższych regulacji, dla ubezpieczonego urodzonego po 31 grudnia 1948 r. będącego pracownikiem, warunkiem nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w trybie powołanych art. 32 w zw. z art. 184 oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r. Nr 8 poz. 43) jest nie tylko osiągnięcie wieku wynoszącego 55 lat (dla kobiet), nie przystąpienie do OFE (lub stosowny wniosek, za pośrednictwem Zakładu, o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku OFE na dochody budżetu państwa), posiadanie na dzień 1 stycznia 1999 r. zatrudnienia wynoszącego co najmniej 20 lat (dla kobiet) w tym 15 lat pracy w warunkach szczególnych, ale także – w przypadku ubezpieczonych będących pracownikami – rozwiązanie stosunku pracy (w tym miejscu należy podnieść, iż zarzut apelacji, że powyższy przepis nie stawia wymogu rozwiązania stosunku pracy pozostaje w całkowitej sprzeczności z literalnym brzmieniem art. 184 ust.2 zdanie ostatnie). Przy czym jedynie kumulatywne spełnienie wszystkich przesłanek koniecznych do nabycia uprawnień emerytalnych wskazanych w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uzasadnia nabycie prawa do tego świadczenia. Oznacza to, że ci ubezpieczeni, którzy osiągną wiek emerytalny i są pracownikami, dodatkowo muszą rozwiązać stosunek pracy (art. 184 ust. 2 cytowanej ustawy).

Tymczasem w przypadku wnioskodawczyni T. B. nie został spełniony ów wymóg rozwiązania stosunku pracy, albowiem od dnia 4 czerwca 1995 r. nieprzerwanie do dnia 30 kwietnia 2012r. (a więc zarówno w dacie wydania przez organ rentowy decyzji jak i w dacie wyrokowania przez Sąd Okręgowy) pozostawała w zatrudnieniu w (...) sp. z o.o. w T.. Skoro zaś w przypadku pozostawania w stosunku pracy emerytura w obniżonym wieku w oparciu o art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uzależniona jest od jego rozwiązania, to już z tej przyczyny wykluczone było przyznanie wnioskodawczyni prawa do emerytury. W konsekwencji bezprzedmiotowe było badanie pozostałych przesłanek warunkujących przyznanie prawa do tego świadczenia (w tym posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach) skoro do nabycia uprawnień emerytalnych konieczne jest spełnienie wszystkich przesłanek kumulatywnie. W myśl art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, albowiem prawo do świadczenia powstaje ex lege (a nie z mocy decyzji organu rentowego) w dniu spełnienia ustawowych warunków (zob. przykładowo wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2001 r., II UKN 136/00, OSNAPiUS 2002, nr 18, poz. 441). Wówczas też, na wniosek osoby uprawnionej, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu prawa do świadczenia emerytalnego. Zaś niespełnienie przez pracownika ustawowych warunków koniecznych do przyznania świadczenia powoduje wydanie decyzji odmownej. Nierozwiązanie stosunku pracy powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych. Odmowna decyzja organu rentowego była zatem prawidłowa. Sąd pierwszej instancji, po ustaleniu, że wnioskodawczyni nie rozwiązała stosunku pracy, nie miał zatem obowiązku prowadzenia postępowania celem ustalenia spełnienia pozostałych przesłanek przyznania świadczenia. Wyrażona w art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS norma konkretyzuje przesłanki nabycia prawa do emerytury i wyklucza stan, gdy bez spełniania jednej z normatywnych przesłanek strona będzie dochodziła ustalenia prawa do emerytury niejako na przyszłość (w przypadku wnioskodawczyni – po mającym dopiero nastąpić rozwiązaniu stosunku pracy). Ponadto prowadzenie postępowania dowodowego w celu zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach zakwestionowanego przez organ rentowy okresu pracy wnioskodawczyni, w szczególności zaś przesłuchiwanie świadków, prowadziłoby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania, które i tak nie mogłoby spowodować wydania orzeczenia o innej treści, niż to, które zapadło w dniu 14 lutego 2012 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.